

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theses Vniversae Theologiae Speculativæ, Sacramentalis,
& moralis**

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

De Sacramentis In Genere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42284

THESES
UNIVERSÆ
THEOLOGICÆ
Speculativæ, Sacramentalis, &
Moralis.

PARS SECUNDA.

Continens summam accuratissimam Ideæ
Theologiæ Sacramentalis.

LIBER I.

DE SACRAMENTIS IN GENERE.

CAP. I. **S**acramentum est signum sensibile, divini-
Ref. 1. **S**tus institutum, longo tempore durans,
sanctitatem aliquam, saltem externam, conferens, &
veram significans.

Quamvis Deus actibus internis daret vim confe-
rendi, & significandi gratiam, tale signum non esset
hominibus accommodatum, adeoq; nec sacramen-
tum propriè dictum.

Sacrificium immediatè instituitur ad colendum
Deum, Sacramentum verò ad sanctificandos aliqua
ratione cultores Dei.

A ratione sacramenti excluduntur sacramentalia;
cùm gratiam sanctificantem significare nequeant.

Ref. 2. Quamvis non sit de ratione sacramenti, ut
constet rebus & verbis; de factò tamen omnia, novæ
legis sacramenta rebus & verbis perficiuntur.

Verùm

Verum in matrimonio verba sumi debent aut proprie, aut æquivalenter pro signis quibusdam consensum exprimentibus.

In sacramentis res & verba se habent per modum materiæ & formæ, partiumque essentialium quibus constituuntur.

Inter materiam & formam sacramentorum sufficit similtas moralis, in aliis major, in aliis minor, juxta varias eorum condiciones.

Ref. 3. Sacramentum non valet, quando materia aut forma substantialiter mutatur: secus si tantum mutetur accidentaliter.

Materia dicitur mutari substantialiter, tum quando mutatur secundum speciem, tum quando non potest assumi ad usum ad quem usurpari solet.

Dicitur verò mutari accidentaliter, quando remanet quoad prædicta, mutatur autem secundum quædam accidentia, ut si aqua non benedicta ad baptismum assumatur.

Eodem modo forma sacramentalis mutatur substantialiter, quando sensus illius substantialis non manet: accidentaliter verò, quando verba tantum mutantur.

Ille peccat mortaliter, qui materiam aut formam sacramentorum substantialiter mutat: & qui sine gravi necessitate assumit materiam, aut formam dubiam.

CAP. II. Ref. 1. Non fuerunt de facto instituta quedam sacramenta pro statu innocentia.

Si status ille diu durasset, sacramenta potuissent congruè in eo institui. An tamen de facto instituenta forent, incertum.

Ex hypothesis quod: aliqua tunc sacramenta forent instituenda; non tamen quæ de facto in lege nova fuerunt instituta.

Ref. 2. In lege naturæ fuit institutum aliquod remedium pro salute parvulorum, quod antè circumcissionem erat commune masculis & puellis.

Illud remedium erat aliquid sensibile, ad gratiam conferendam ordinatum, adeoque verum sacramentum.

Erat etiam ex ordinatione divina determinatum in specie, sicut & sacramenta antiquæ & novæ legis.

Ref. 3. Varia fuerunt sacramenta in veteri lege, ad aliquam sanctificationem populi Judaici instituta.

Ea omnia ad tria capita reduci possunt, quædam enim constituebant homines in statu colendi Deum: aliâ spectabant ad nium eorum quæ Deo offerebantur: & alia ad removenda impedimenta divini cultus.

Circumcisio vocatur legis antiquæ sacramentum, licet multis annis ante datam legem instituta fuerit.

Erat figura baptismi, sicut Agnus Paschalis, Eucharistiæ, Purificationes, pœnitentiæ, & consecrationes ordinationis sacerdotalis, nulla tamen fuit tunc figura confirmationis, vel unctionis extremæ, vel matrimonii.

Ref. 4. Congruum fuit in lege nova institui quædam sacramenta, eaque à veteribus distincta.

Sunt numero septem. Baptismus Confirmatio, Eucharistia, Pœnitentia, Extrema-Unctio, Ordo, & Matrimonium.

Si spectetur ordo naturæ sacramenta illa modo jam dicto numeranda sunt: at ordine dignitatis Eucharistia aliis omnibus longè antecellit.

CAP. III. *Ref. 1.* Sacramenta antiqua fuerunt immediate instituta à Deo, & nova à Christo.

Nec refert quod non omnia ad sacramentorum essentiam spectantia, habeantur in scriptura: sufficit enim quod habeantur ex traditione.

Ref. 2. Nulla creatura potest instituere sacramenta gratiam conferentia, potestate quam vocant auctoritatis.

Potest tamen homo ex commissione Dei, determinare

nare rem aliquam; vel actionem sensibilem, ut sit signum gratiæ, eamque infallibiliter conferat.

Ref. 3. Purus homo non potest habere potestatem excellentiæ, circa sacramenta; tam perfectè ac Christus.

Potest Deus conferre homini talem potestatem, modo aliquo inferiori: quam tamen de facto nemini hætenus concessit.

Per indulgentias, satisfactiones Sanctorum nobis applicantur in remissionem pœnæ temporalis: ac merita Christi in sacramentis nobis applicantur ad remissionem culpæ, & pœnæ æternæ.

Verum potestas simplicis ministerii ad conficienda, & administranda sacramenta; Ecclesiæ à Christo fuit concessa.

CAP. IV. *Ref. 1.* Minister ordinarius sacramentorū est homo solus. Si tamen Angelus bonus sacramentū conficeret, illud ratum habendum esset, non si malus.

Non quilibet homo est minister ordinarius sacramentorum, sed tantum viator. Si tamen beatus aliquod sacramentum conficeret, conferetur validè agere nimirum, ex speciali commissione Dei.

Non omnis homo viator est minister ordinarius sacramentorum, sed ille tantum qui ad id muneris est specialiter deputatus.

Ref. 2. Ad valorem sacramenti, fides ministri non est necessaria; adeoque hæreticus e character insignitus potest illud validè administrare.

Non etiam probitas ministri ad hoc necessaria est: quò fit ut non sit melior: baptismus à meliori datus.

Nec mirum quod carens gratiæ, eam tribuat, cum agat ut causa instrumentalis, non ut principalis.

Ref. 3. Ad valorem sacramenti necessarium est, ut minister intendat facere quod facit Ecclesia.

Non sufficit autem quod intendat facere actum externum, sed requiritur ut velit facere talem

actum ut sacrum, & religiosum, qualē facit. Ecclesia.

Baptismus ab Athanasio, dum puer esset, collatus, ejusmodi intentione destitutus non fuit.

Ref. 4. Ad valorem sacramenti non requiritur in ministro intentio actualis, nec habitualis sufficit, etsi hæc in suscipiente sufficiat.

Ad hoc tamen sufficit intentio virtualis, imò defectu actualis, necessaria est.

Valet sacramentum datum sub vera conditione de presenti, aut de præterito; non de futuro, si matrimonium excipias.

Ref. 5. Ut valeat sacramentum intentio ministri debet ferri in personam, aut materiam præsentem.

Error substantialis personæ non irritat sacramentum, nisi in matrimonio, modò persona præsens sit, capax sacramenti, & minister velit illud ei quæcumque sit, conferre.

Ref. 6. Si desit sufficiens intentio, quando verbum aliquod essentialē formæ profertur, nullum est sacramentum; etsi dum reliqua proferuntur, adsit.

Secus dicendum, si intentio desit tantum, quando profertur verbum aliquod accidentale.

Quando sacramentum nullum fuit, defectu intentionis ministri, illius effectus à Deo non suppletur.

CAP. V. Ref. 1. Sacramentum administrare in statu peccati mortalis, est per se loquēdo, peccatū mortale.

Illi tamen gravius peccant qui tenentur ex officio sacramentum administrare, si illud in statu peccati mortalis conferant.

Etsi nonnulli hoc extendant etiam ad eos, qui in peccato Eucharistiam aliàs confectam administrant, oppositum tamen aliis placet.

Verum id non debet extendi ad parochos, in peccato assistentes matrimonio: quamvis secus dicendum sit de ipsis contrahentibus, qui peccant, quatenus in pravo statu hoc sacramentum conficiunt, & suscipiunt.

Neque ad eos qui exercent sacramentalia, vel actus ordinum

ordinum etiam majorum; vel qui prædicant, aut in iudicio sententiam proferunt, in peccato mortali.

Res. 2. Non eadem dispositio necessaria est in eo qui peccati mortalis est reus, ad legitimam administrationem omnium sacramentorum.

Ut alia sacramenta licitè administrantur sufficit, quòd minister de peccatis sit contritus; ut autem quis dignè sacrum celebret, requiritur confessio mortali, propter communionem; nisi in certis casibus, de quibus infra.

Qui sine confessione peccati mortalis celebrat, non committit nisi unum peccatum mortale, idem dic de eo qui sine contritione talis peccati, alia sacramenta administrat.

Res. 3. Ad valorem sacramenti necessaria est in suscipiente adulto, qui habet actu, vel aliquando, habuit usum rationis, voluntas saltem habitualis illud suscipiendi.

Unde homo omnino invitus, invalidè sacramentum suscipit; non autem si tantum sit invitus secundum quid, ut si meru ad hoc compellatur.

Quòd intellige de susceptione sacramentorum in usu consistentium; nam Eucharistia non pendet in fieri à voluntate suscipientis.

Gratia tamen non est necessaria in suscipiente, ad valorem sacramenti; unde hæretici validè baptizari, & ordinari possunt.

Res. 4. Ut peccator per sacramentum recipiat gratiam, de peccato in quo versatur, dolere debet.

Talis dolor debet esse supernaturalis; non tamen necessaria est contritio, sed attritio sufficit, etiam cognita, tam ad poenitentiam, quam ad baptismum.

Ut autem justus per sacramentum accipiat augmentum gratiæ, non requiritur ulla dispositio actualis, præterquam in sacramento poenitentiae.

Res. 5. Licitè possum petere sacramentum à meo pastore,

d. 4.

pastore,

pastore, & ab alio parato sacramentum conferre, et si probabiliter putem eum in administratione peccaturum.

Imò & interdum à non parato, ut absolutionem in mortis articulo, vel etiam in Paschate, aut aliàs ex devotione speciali.

Sacramentum licitè peti potest ex justa causa, à ministro excommunicato, quamdiu ab Ecclesia toleratur. Imò à non tolerato, non modo Baptismus, & Pœnitentia, sed etiam Eucharistia in mortis articulo sumi potest.

CAP. VI. *Ref. 1.* Sacramenta novæ legis conferunt gratiam, idque ex opere operato, & immediatè.

In susceptione sacramenti novæ legis duplex confertur gratia, alia respondens dispositioni, alia ipsi sacramento: cùm antiqua nullum gradum gratiæ conferrent adultis, nisi ratione dispositionis.

Ref. 2. Sacramenta novæ legis non producant gratiam physicè, sed tantùm moraliter.

Refelluntur qui dicunt sacramentum producere physicè gratiam, secundum reale aliquod indivisibile terminativum partium ejus.

Rejicitur etiam potentia obedientialis activa, quæ ponitur in qualibet re, ad quoscunque effectus producendos.

Sacramenta antiqua propriè non continebant moraliter merita Christi, aut pretium gratiæ, sicut nova.

Ref. 3. Gratia sacramentalis propria cujusque sacramenti, addit aliquid supra habituales sacramentis omnibus communem.

Illud quod additur, non est habitus à gratia habituali realiter distinctus, sed respectus ad auxilia actualia ad finem sacramenti necessaria.

Ref. 4. Sacramenta vetera non conferebant gratiam ex opere operato, nec remissionem peccatorum, nisi legalem.

Per usum sacramentorum, & sacrificiorum in ea lege

DE SACRAMENTIS IN GEN. 73

lege conferebatur gratia ex opere operantis: sicut & per exercitium aliorum bonorum operum.

CAP. VII. *Res. 1.* Quædam novæ legis sacramenta characterem imprimunt: nempe Baptismus, Confirmatio, & Ordo:

Res. 2. Character est ens reale, absolutum, & ab anima realiter distinctum:

Res. 3. Pertinet directè ad prædicamentum qualitatis, ita ut etsi sit entitas supernaturalis, univoce cum qualitatibus naturalibus conveniat.

Quod autem dicitur corruptibile & incorruptibile genere differre, intelligi debet de genere Physico, non de Logico.

Character non pertinet ad secundam qualitatis speciem, in qua ponitur potentia physica, sive activa, sive passiva: sed ad primam, in qua est habitus & dispositio.

Homo potest benè, aut malè uti caractere in genere moris, non in genere naturæ.

Res. 4. Character immediatè recipitur in ipsa essentia animæ; non autem in potentiis illius.

Dicitur lumen, non quod sit in intellectu, sed quia eo insignitus, intelligit se ad speciale aliquod munus deputatum esse.

Character est indelebilis, non solum in hac vita, sed etiam post mortem: & prius est de fide, non posterius.

CAP. VIII. *Res. 1.* In Ecclesia est potestas instituendi sacramentalia, & obligandi fideles sub peccato mortali, ad certas ceremonias in sacramentorum administratione servandas:

Libertas Christiana non liberat homines ab obedientia Principibus sæcularibus, & Prælati Ecclesiæ debita, sed à gravi servitute legis moisaicæ.

Res. 2. Sacramentalia non habent vim delendi peccata venialia, ex opere operato, sed ex opere operantis duntaxat.

Benedictio Episcopi habet adjunctam indulgentiam aliquam, non autem remissionem ullius culpa. In quibusdam sacramentalibus est vis supernaturalis, eaque moralis, expellendi Dæmones, quæ juvatur ministri sanctitate, & magis orationibus imperioque Ecclesiæ.

DE BAPTISMO.

CAP. IX. **B**aptismus physicè spectatus, defini potest. *Ref. 1.* Test: Exterior corporis ablutio, facta sub præscripta verborum forma.

Metaphysicè verò spectatus, sic definitur. Est sacramentum novæ legis, ad regenerationem spiritualem hominum institutum.

Ref. 2. Materia remota Baptismi est aqua vera & naturalis, sive sit maris, sive fluminū, sive fontium, &c. Aqua ex floribus, vel herbis stillata, cerevisia, & similes liquores non sunt materia apta ad Baptismum.

Ref. 3. Materia proxima Baptismi est ablutio, ex aqua elementari, quæ proinde debet esse usualis, & per corpus moveri.

Requiritur etiam ut aqua corpus baptizati realiter, & immediatè contingat: non quidem totum, sed quantum sufficit ut denominetur ablutus.

Potest validè dari Baptismus, ablutione, vel infusione, vel immersione. Quisque tamen debet servare ritum suæ Ecclesiæ.

Caput abluere debet, posset tamen infans manum extrahens ex utero, secundum illam baptizari, sed postea si nasceretur, esset iterum sub conditione baptizandus.

Ref. 4. Forma Baptismi apud Latinos hæc est: Ego te baptizo, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, Amen.

Non est necesse ad valorem baptismi, ut persona ministri directè exprimat, sive explicitè, sive implicitè.